

CJBB75

8.3. 2011

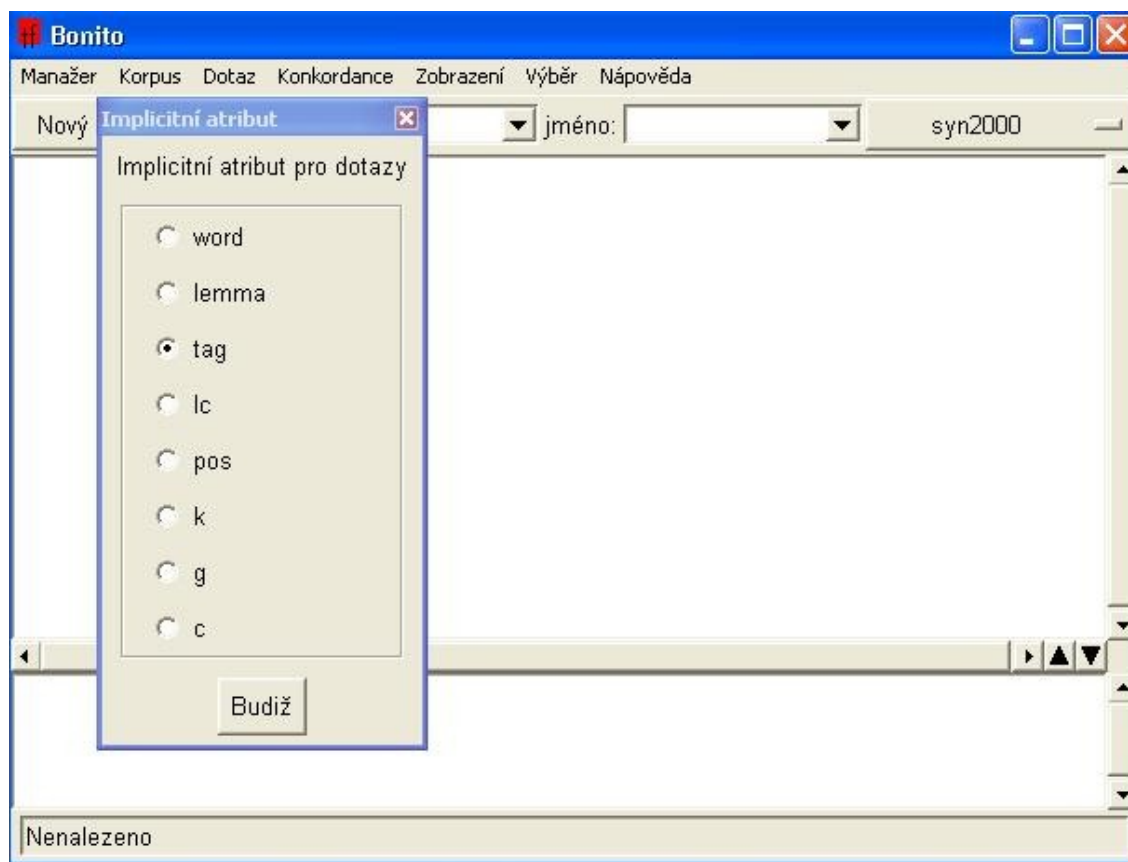
Morfologické varianty a dublety substantiv na materiálu ČNK

- Na základě pozorování dat z korpusu (např. SYN2000) formulujte pravidla distribuce variantních koncovek vybraného flektivního typu.

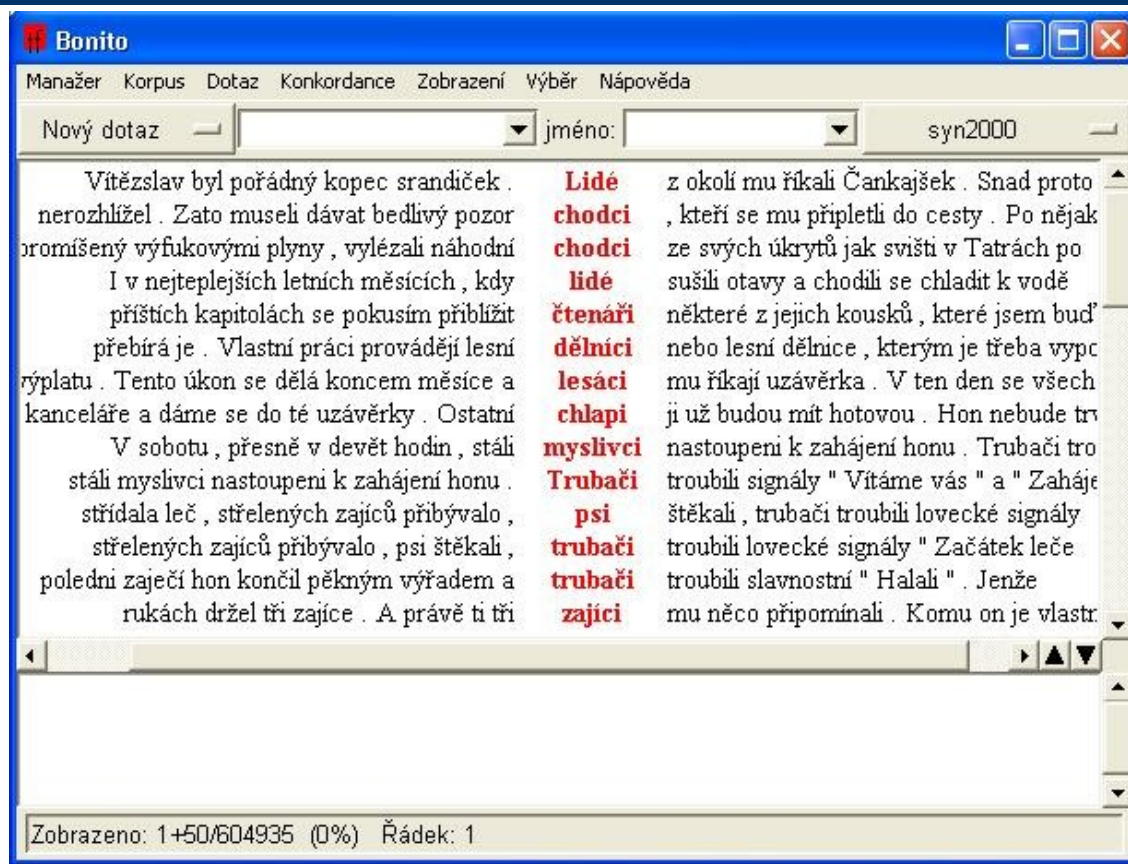
nom. pl. mask. živ.

- implicitní atribut **tag**
- dotazovací řádek: **NNMP1.***
- implicitní atribut **lemma**
- Pfiltr: **.*[bdfghklmnpstvz]**
- Pfiltr: **.*[bflmpsvz]**

implicitní atribut tag

dotazovací řádek: NNMP1.*

implicitní atribut lemma

Bonito
Manažer Korpus Dotaz Konkordance Zobrazení Výběr Nápověda

Implicitní atribut pro dotazy

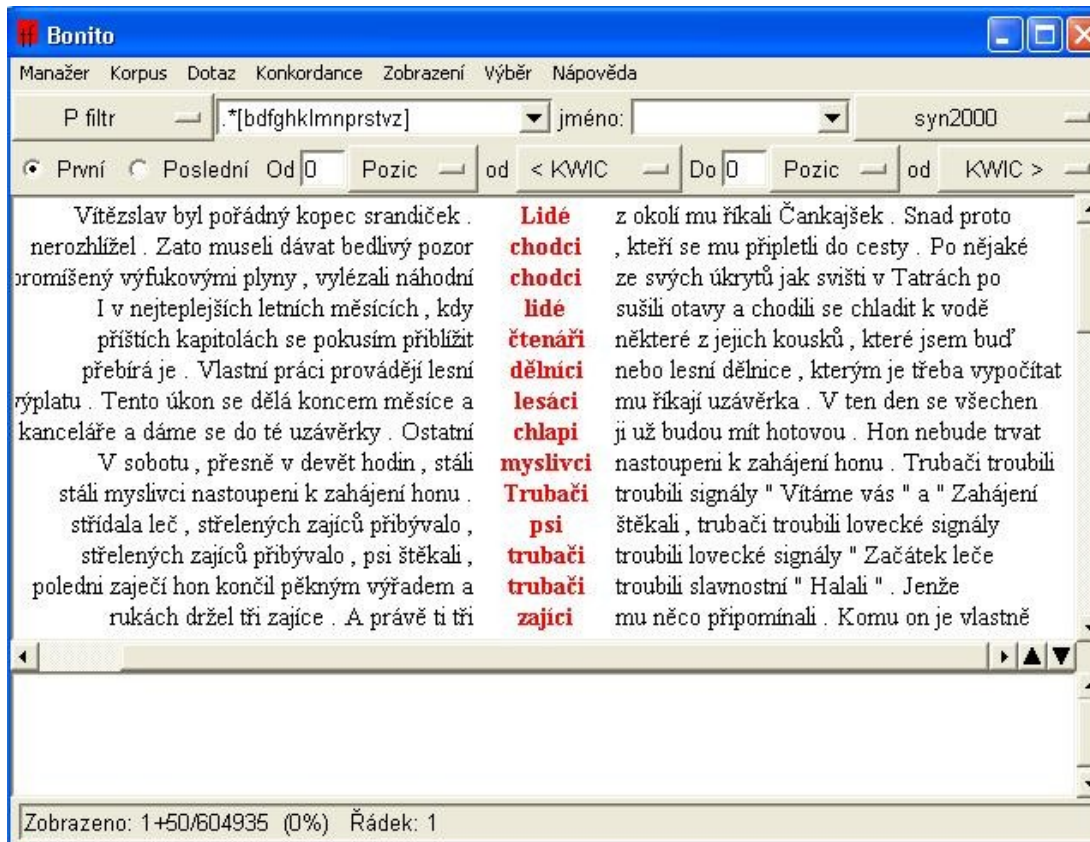
- word
- lemma
- tag
- lc
- pos
- k
- g
- c

Budiž

zic	od	< KWIC	Do	Pozic	od	KWIC >
srandiček .		Lidé				z okolí mu říkali Čankajšek . Snad proto
edlivý pozor		chodci				, kteří se mu připlétli do cesty . Po nějaké
zali náhodní		chodci				ze svých úkrytů jak sviští v Tatrách po
stících , kdy		lidé				sušili otavy a chodili se chladit k vodě
stím přiblížit		čtenáři				některé z jejich kousků , které jsem buď
ovádějí lesní		dělníci				nebo lesní dělnice , kterým je třeba vypočít
m měsíce a		lesáci				mu říkají uzávěrka . V ten den se všechen
ky . Ostatní		chlapi				ji už budou mít hotovou . Hon nebude trva
hodin , stáli		myslivci				nastoupení k zahájení honu . Trubači trout
ájení honu .		Trubači				troubili signály " Vítáme vás " a " Zahájení
á přibývalo ,		psi				štěkali , trubači troubili lovecké signály
psi štěkali ,		trubači				troubili lovecké signály " Začátek leče
výřadem a		trubači				troubili slavnostní " Halali " . Jenže
a právě ti tři		zajíci				mu něco připomínali . Komu on je vlastně

Zobrazeno: 1+50/604935 (0%) Řádek: 1 Vybráno: 1

Pfiltr: **.*[bdfghklmnprstvz]**

konkordance – statistiky – frekvenční distribuce – lemma

Frekvenční distribuce

Výsledek frekvenční distribuce

Limit: 0 Řádků k zobrazení: 5257

lemma: 0<KWIC zobrazit součet schovat

lemma:	##
člověk	44074
člen	9354
představitel	7625
občan	6343
odborník	6190
pracovník	6099
voják	5524
host	5425
divák	5219
politik	5036
obyvatel	4975
student	4528
autor	4105
ministr	4082
pán	3828
Čech	3768
přítel	3538
účastník	3436
Američan	3129
majitel	3002
podnikatel	2955
demokrat	2934
úředník	2900

Zavřít Uložit

Odstranění substantiv skloňovaných podle vzoru *muž*

- Substantiva na *-tel* (*představitel, obyvatel, přítel, podnikatel, ...*)
- Jaká další ?
- Obojetná souhláska ?
- Všechny ?

vzor *pán/muž*

- Pfiltr: **.*b**
- Pfiltr: **.*f**
- Pfiltr: **.*l**
- Pfiltr: **.*m**
- Pfiltr: **.*p**
- Pfiltr: **.*s**
- Pfiltr: **.*v**
- Pfiltr: **.*z**

výsledky pozorování

- **. *b**
- Konkordance
- Statistiky
- Frekvenční distribuce
- **67 výskytů všechna vzor *pán***
- Konkordance
- Zpět k předchozí

výsledky pozorování

- **. *f :**
- Konkordance
- Statistiky
- Frekvenční distribuce
- **71 výskytů všechna vzor *pán***
- Konkordance
- Zpět k předchozí

výsledky pozorování

- Konkordance
- Statistiky
- Frekvenční distribuce
- **.*|**
- Nfiltr: ***tel**
- *datel, Obrtel, ... ?*
- Konkordance
- Statistiky
- Frekvenční distribuce
- 511 výskytů *král, !anděl, !manžel, ?Korbel* jinak všechna vzor *pán*
- Konkordance
- Zpět k předchozí (2x)

výsledky pozorování

- **. *m :**
- Konkordance
- Statistiky
- Frekvenční distribuce
- **56 výskytů všechna vzor *pán***
- Konkordance
- Zpět k předchozí

výsledky pozorování

- **. *p**
- Konkordance
- Statistiky
- Frekvenční distribuce
- **46 výskytů všechna vzor *pán***
- Konkordance
- Zpět k předchozí

výsledky pozorování

- **.*s**
- Konkordance
- Statistiky
- Frekvenční distribuce
- Nfiltr: `.*[ei]us`
- Nfiltr:
`[AÁBCČDĎEÉFGHIÍJKLMNŇOÓPQRŘSŠTŤUÚVWXYZŽ].*`
- **33 výskytů vzorů *pán (pes, pštros, kos, běs) i muž (rorýs, sýs, karas, klid'as)***
- Konkordance
- Zpět k předchozí (4x)

výsledky pozorování

- *.*v*
- Konkordance
- Statistiky
- Frekvenční distribuce
- *137 výskytů všechna vzor pán* Konkordance
- Zpět k předchozí (4x)

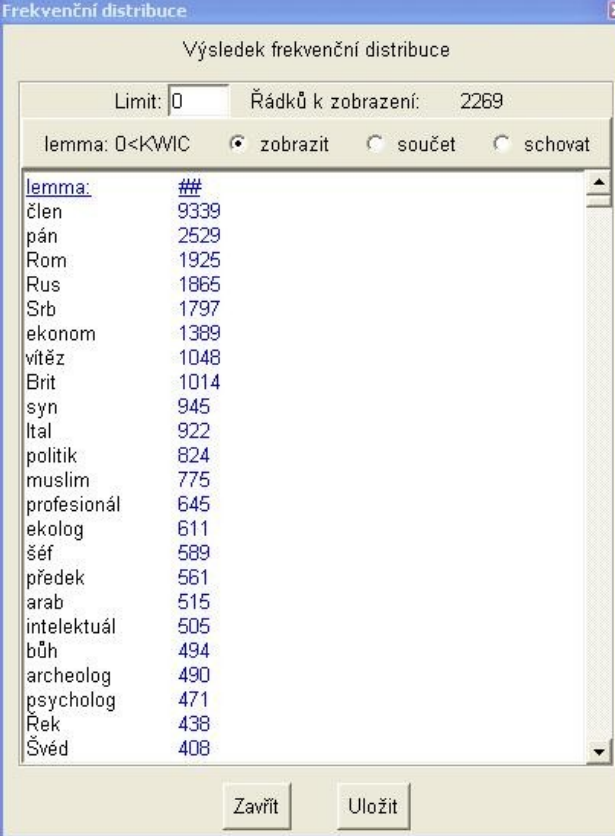
výsledky pozorování

- **. *z**
- Konkordance
- Statistiky
- Frekvenční distribuce
- **52 výskytů vzorů muž (vítěz, Francouz, kněz, ...) i pán (plaz, dikobraz, hrdlořez, ...)**
- Konkordance
- Zpět k předchozí

Distribuce koncovek

- -i
- -ové
- -é

implicitní atribut **word**
dotazovací řádek **.*ové**
konkordance – statistiky – frekvenční distribuce – **lemma**

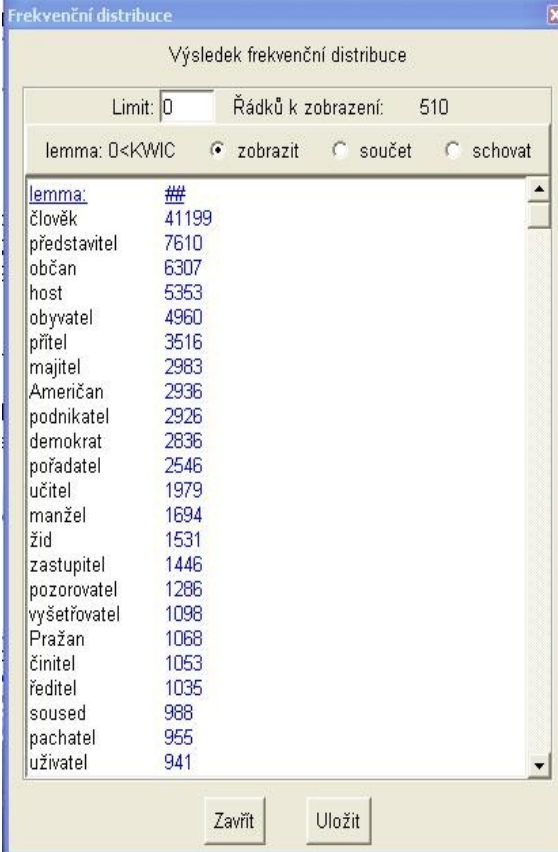

The screenshot shows a window titled "Frekvenční distribuce" with a subtitle "Výsledek frekvenční distribuce". It contains a table of lemmas and their frequencies. The table has two columns: "lemma:" and "##". The lemmas are listed in descending order of frequency. The window also has a "Limit:" field set to 0, a "Řádků k zobrazení:" field set to 2269, and three radio buttons: "zobrazit" (selected), "součet", and "schovat". At the bottom, there are "Zavřít" and "Uložit" buttons.

lemma:	##
člen	9339
pán	2529
Rom	1925
Rus	1865
Srb	1797
ekonom	1389
vítěz	1048
Brit	1014
syn	945
Ital	922
politik	824
muslim	775
profesionál	645
ekolog	611
šéf	589
předek	561
arab	515
intelektuál	505
bůh	494
archeolog	490
psycholog	471
Řek	438
Švéd	408

konkordance – zpět k předchozí
dotazovací řádek **. *é**

konkordance – statistiky – frekvenční distribuce – **lemma**
Nfiltr **. *ové**

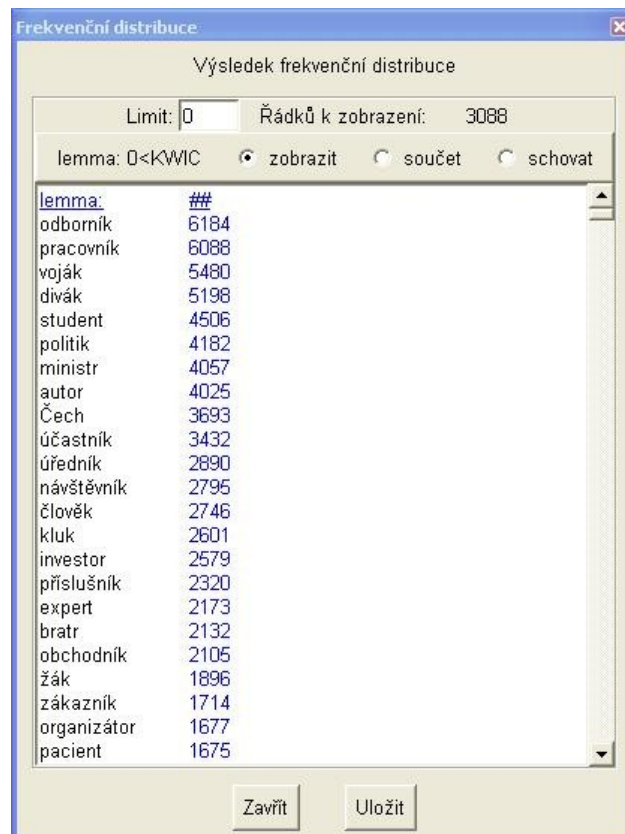
The screenshot shows a window titled "Frekvenční distribuce" with a subtitle "Výsledek frekvenční distribuce". It features a search bar with "Limit: 0" and "Řádků k zobrazení: 510". Below the search bar, there are radio buttons for "lemma: 0<KWIC", "zobrazit" (selected), "součet", and "schovat". The main area displays a table with two columns: "lemma:" and "##". The table lists various lemmas and their corresponding frequencies. At the bottom of the window, there are two buttons: "Zavřít" and "Uložit".

lemma:	##
člověk	41199
představitel	7610
občan	6307
host	5353
obyvatel	4960
přítel	3516
majitel	2983
Američan	2936
podnikatel	2926
demokrat	2836
pořadatel	2546
učitel	1979
manžel	1694
žid	1531
zastupitel	1446
pozorovatel	1286
vyšetřovatel	1098
Pražan	1068
činitel	1053
ředitel	1035
soused	988
pachatel	955
uživatel	941

konkordance – zpět k předchozí (2x)

dotazovací řádek **. *i**

konkordance – statistiky – frekvenční distribuce – **lemma**

The screenshot shows a window titled "Frekvenční distribuce" with a subtitle "Výsledek frekvenční distribuce". It contains a table of lemmas and their frequencies. The window also has a "Limit" field set to 0, a "Řádků k zobrazení" field set to 3088, and radio buttons for "zobrazit", "součet", and "schovat". The "zobrazit" option is selected. At the bottom, there are "Zavřít" and "Uložit" buttons.

lemma:	##
odborník	6184
pracovník	6088
voják	5480
divák	5198
student	4506
politik	4182
ministr	4057
autor	4025
Čech	3693
účastník	3432
úředník	2890
návštěvník	2795
člověk	2746
kluk	2601
investor	2579
příslušník	2320
expert	2173
bratr	2132
obchodník	2105
žák	1896
zákazník	1714
organizátor	1677
pacient	1675

pozorování závislosti výskytu na

- zakončení : ke vzoru *muž* mohou patřit pouze substantiva na *-l, -s, -z*, nikoli na libovolnou obojetnou souhlásku, naopak na *-c* životná patří vždy ke vzoru *muž* srv. ovšem u neživ. *tácy, hecy, kecy*)
- derivační typ : *-an-é, -at-é, -graf-ové, -log-ové, ...* (srv. sufix *tel*)
- osobovost (*-ové*)
- obyvatelská (*Žid*)
- jednotlivé léxémy (*lidé, host, žid, soused, ...*)

Úkol

- vok. sg. mask. živ.
- gen. pl. fem. *ruže*
- gen . pl. neu. *moře*

Literatura

- Rusínová, Z.: Pokušení struktury. Brno : Host. 2011.
- Tušková, J. M.: Variantní a dubletní tvary v současné deklinaci apelativních feminin. Brno : Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity. 2006.
- Osolsobě, K.: Mluvnice versus korpus, Několik poznámek k problémům dubletních a variantních koncovek českých substantiv, In: Čeština, univerzália a specifika III.